Nieuwkomers sneller aan een baan helpen

Niet afwachten in een asielzoekerscentrum, maar zo snel mogelijk aan het werk. Dat is het doel van het kabinet. Bij het bedrijf Stalero in Barneveld is te zien hoe dit in de praktijk al werkelijkheid wordt.

Bas van den Brink
Barneveld

▲ **Minister Thierry Aartsen (r) en MKB-voorzitter Marijke Vuik bezoeken machinebouwbedrijf Stalero.** FOTO CEES WOUDA

In een grote grijze loods van Stalero worden dagelijks verschillende machines gebouwd voor bedrijven uit de hele regio. In tegenstelling tot het uiterlijk van de loods is er op de werkvloer veel diversiteit te zien. Tien van de vijftig werknemers van het machinebouwbedrijf hebben een buitenlandse achtergrond, twee van hen zijn statushouders.

Dat zij hier werken, is volgens minister Thierry Aartsen van Werk en Participatie een mooi voorbeeld. De werkloosheid onder statushouders is namelijk hoog. Slechts 28 procent heeft in de eerste drie jaar na het krijgen van een verblijfsvergunning betaald werk. Wie wel aan de slag gaat, werkt vaak in de horeca of als bezorger.

Norm

Dat moet veranderen, vindt Aartsen. „Nu zitten mensen soms drie jaar lang niks te doen in een asielzoekerscentrum. Werken moet de norm worden. Wij willen ervoor zorgen dat nieuwkomers straks veel sneller vier dagen per week kunnen werken."

Een mooie doelstelling, zegt Robert van Laar, directeur en eigenaar van Stalero. „Wij zien hier hoeveel waarde ze kunnen hebben. Het probleem is alleen dat deze mensen de taal vaak niet goed beheersen. Dat maakt het lastig om ze een kans te geven. Natuurlijk hoeft iemand de taal niet perfect te spreken, maar ik wil wel dat er op de werkvloer alleen Nederlands wordt gesproken. Als je hier wilt werken, moet je mij kunnen begrijpen en duidelijk kunnen maken tegen welke problemen je aanloopt. En een leuk grapje kunnen maken is natuurlijk ook mooi."

Daarin staat Van Laar niet alleen, zegt Marijke Vuik, voorzitter van ondernemersorganisatie MKB-Nederland. „Wij horen van veel ondernemers dat het beheersen van de Nederlandse taal een belangrijke eis is."

Daarom wil minister Aartsen de taallessen in asielzoekerscentra aanpassen. „Mensen moeten de taal vanaf dag één leren", zegt hij. „Wij moeten beter nadenken wat ze moeten kunnen. Nu leren ze bijvoorbeeld hoe ze boodschappen moeten doen, maar ze kunnen veel beter de taal van de werkvloer beheersen."

Toch is taal niet het enige obstakel. Veel ondernemers zijn ook terughoudend om vluchtelingen aan te nemen, merkt Vuik. „Er heerst een bepaalde koudwatervrees. Ondernemers lopen tegen verschillende knelpunten aan. Zo verhuizen asielzoekers vaak naar een ander deel van Nederland, waardoor de tijd die een werkgever in iemand investeert soms verloren gaat."

> **Ik wil wel dat er op de werkvloer alleen Nederlands wordt gesproken**
>
> – Robert van Laar, Stalero

Aanraden

Ook Van Laar merkt die terughoudendheid bij collega's. „Ik kan me dat wel voorstellen, maar ik kan het echt iedereen aanraden om het een kans te geven", zegt hij. „Natuurlijk zitten er rotte appels tussen, die hebben wij ook gehad. Maar er zitten ook echt goede krachten bij."

De komende tijd wil Aartsen deze en andere knelpunten bespreken met brancheorganisaties. „Veel sectoren staan te springen om personeel, terwijl in asielzoekerscentra duizenden mensen zitten te wachten. Die twee problemen moeten we bij elkaar brengen. Dat is voor iedereen beter", aldus de minister.

Om daar concreet werk van te maken, wil hij de komende vier jaar 75.000 extra nieuwkomers aan een baan helpen. „Dat spreken we nu af met onder meer MKB-Nederland, zodat hier echt werk van wordt gemaakt", zegt Aartsen. „Werken moet ook voor nieuwkomers de norm worden."

ONTVOERD EN VERMOORD

Duitse politie vindt bij toeval lichaam van vermiste Lisa (13) uit Berlijn

De Duitse politie heeft zondag het lichaam van de 13-jarige Lisa gevonden. Zij werd sinds vorige week dinsdag vermist nadat ze haar huis in Berlijn had verlaten. Naast Lisa's dode lichaam werd een zwaargewonde man aangetroffen.

Lisa ging op 3 november 's ochtends van huis om de bus naar school te pakken. Vanaf het appartement moest ze 400 meter lopen naar de bushalte. Daar kwam ze echter nooit aan. Ze werd nog gefilmd in de lift van het appartementencomplex en ze appte met een vriendin. Nadat ze de flat had verlaten, ontbrak van haar elk spoor.

Dagenlang zocht de Duitse politie met man en macht naar Lisa. Uiteindelijk werd ze bij toeval gevonden, meldt de krant *Bild*. De eigenaar van een verlaten pand in de deelstaat Brandenburg werd getipt dat onbevoegden zijn woning hadden betreden. Het huis staat op 50 kilometer van Berlijn dicht bij de Poolse grens. Hij vond vervolgens het lichaam van Lisa en de zwaargewonde man. Volgens *Bild* had hij zelfmoord willen plegen. De politie vermoedt vooralsnog dat Lisa door hem is ontvoerd en vermoord.

Na onderzoek bleek dat omwonenden van het verlaten huis in de dagen na de verdwijning van Lisa gehuil hadden gehoord. De politie werd echter niet gealarmeerd. Ook zagen omwonenden een goudkleurige auto bij het huis waar al langer niemand woonde. Op het voertuig zaten kentekens uit Berlijn. Hoe Lisa is overleden, maakte de politie nog niet bekend.

– Buitenlandredactie

INTERVIEW PETRA IS MANTELZORGER VOOR

'Er is geen ruimte meer om partners te zijn'

Ondanks hun grote leeftijdsverschil werden Petra (50) en Frans (86) elf jaar geleden hartstikke verliefd op elkaar. Daarna beleefde Petra de gelukkigste tijd van haar leven. Maar vorig jaar werd Frans ernstig ziek. Nu is ze al een jaar zijn mantelzorger.

Elise Spetter
Den Haag

Vorige zomer kreeg Frans wondroos aan zijn been, bacteriële artritis en bloedvergiftiging. Hij lag drie weken in het ziekenhuis. Twee weken was zijn toestand kritiek, daarna moest hij langdurig revalideren. Petra bleef al die tijd bij hem.

De ziekte van Frans (86) heeft Petra (50) van geliefde tot mantelzorger gemaakt. Een rol die ze graag vervult, omdat ze veel van hem houdt, maar de huidige situatie breekt haar ook op. Ze wil zijn vriendin zijn, maar inmiddels gaat bijna alle tijd op aan zorgen. „Er is eigenlijk gewoon geen ruimte meer voor partnerschap. En dat maakt me heel erg verdrietig."

De twee ontmoetten elkaar elf jaar geleden in een sauna in Soesterberg. Frans hoorde Petra praten over ondernemerschap en sprak haar aan. Hij vroeg om haar telefoonnummer. Een maand later spraken ze af in Den Haag, waar Petra woont.

Als cadeau nam hij een zelf gebeeldhouwd oor mee voor Petra, die zichzelf een 'grootluisteraar' noemt. Zo betitelt ze de overtreffende trap van 'luisteren'.

Petra was geïntrigeerd door Frans, een voormalig planoloog. Ze vond hem een intelligente, welbespraakte, ondernemende man. Voor haar voelde hij als een 'cadeautje van het universum'. Toen ze hem bij hun tweede afspraak bezocht in Utrecht en hij de vlag voor haar had uitgehangen, wist ze het zeker. „Dit is hem, dacht ik."

Samen kozen ze voor een latrelatie.

▲ **De ziekte van Frans heeft Petra van partner tot mantelzorger gemaakt.** FOTO MEL BOAS

HAAR GELIEFDE FRANS

◀ Petra en Frans. „Het zijn de omstandigheden die het moeilijk maken, niet de liefde tussen ons." FOTO MEL BOAS

In het weekend zochten ze elkaar op. De afgelopen jaren noemt Petra de gelukkigste van haar leven. Beiden hebben geen kinderen.

„Wij hebben heel intens genoten en geleefd en heel veel leuke dingen gedaan. Ik denk dat het leeftijdsverschil daarbij in ons voordeel is geweest. We waren ons altijd heel bewust van de dood."

Kopje koffie

Sinds Frans vorig jaar zo ziek werd, is hun relatie veranderd. Waar hij voorheen het liefst vijf dingen op een dag deed ('Hij was fitter dan ik'), kan hij nu alleen nog een kopje koffie pakken of een bordje terugzetten in de keuken.

De boodschappen, zijn financiën, sociale afspraken en het huishouden komen grotendeels op Petra neer. Alleen al om hulp en voorzieningen voor Frans geregeld te krijgen, is ze naar eigen zeggen twintig tot dertig uur per week bezig.

"Het eerlijke antwoord is ook dat ik inmiddels te moe ben om van het partnerschap te genieten

"Weten dat iemand ouder is, is iets anders dan weten hoe het leven van die ander zal verlopen

Ze zoekt hem in de weekends op, maar ook vanuit Den Haag houdt ze in de gaten hoe het met hem gaat. Bij Frans thuis in Utrecht zijn camera's geïnstalleerd. Dat vond ze ingrijpend, maar het geeft haar ook rust.

Weing energie

Door al het zorgen en regelen houdt Petra weinig energie over voor hun relatie. „In zo'n week probeer ik echt wel een uurtje de airfryer aan te slingeren om even samen een gezellig borreluurtje te hebben. Maar het eerlijke antwoord is ook dat ik inmiddels te moe ben om van het partnerschap te genieten."

Toen een vriend kwam logeren, besefte ze hoeveel ze het afgelopen jaar is kwijtgeraakt. Hij had afgewassen, opgeruimd én de ontbijttafel gedekt. „Het ontroerde me. Toen voelde ik: soms is het gewoon te veel."

Haar werk staat ook onder druk. Petra heeft een eigen bedrijf waarin ze hoogbegaafde mensen in hun loopbaan begeleidt. Ze voelt zich kwetsbaar als zzp'er. „Mijn inkomsten zijn afhankelijk van wat ik kan leveren en de inspanningen die ik doen om zichtbaar te zijn."

Haar Broodfonds (een onderling vangnet voor zzp'ers) biedt haar financiële ondersteuning. Ook de steun van vrienden en familie helpt. Maar haar batterij laadt moeizaam op. Rond kerst vorig jaar ging ze alleen op vakantie. Haar energie ging toen naar eigen zeggen van min twintig naar nul.

„In de zomer kwam ik op plus vier", zegt ze. De herfstvakantie had haar onlangs verder moeten helpen, maar toen werd Frans opnieuw ziek. „Als dat dus weer in het water valt, put dat je systeem gewoon heel erg uit."

Petra leert om aan te geven wanneer het te veel is. Inmiddels zegt ze tegen Frans dat ze ook een weekend voor zichzelf nodig heeft. „In die zin houden we elkaar vast." Haar grenzen moet ze goed blijven bewaken. „Als ik dat niet heel goed in de gaten houd, word ik er ziek van."

Graag doen

Frans vraagt haar nooit om voor hem te zorgen, zegt ze. Zij wil het juist zo graag doen. „Hij geeft mij heel veel ruimte. In die zin is hij een heel fijn iemand om voor te zorgen. Als hij dat ook nog zou vragen, was de relatie misschien wel verbroken."

Als ze het moeilijk heeft en naar eigen zeggen onaardig is, vraagt ze hem hoe hij het met haar uithoudt. Frans blijft volgens haar dan rustig. „Hij zegt dat hij niet wil dat dit een breekpunt wordt. Dan zegt hij dat ik naar huis mag." Dat vindt Petra dan weer moeilijk. „Want hoe laat je iemand achter die zo kwetsbaar is?"

Ze krijgt weleens de vraag of ze dit niet had kunnen zien aankomen, met zo'n leeftijdsverschil van 36 jaar. Ze trekt zich er weinig van aan. „Weten dat iemand ouder is, is iets anders dan weten hoe het leven van die ander zal verlopen", zegt ze.

Frans hoeft maar één grappige opmerking te maken en ze weet weer waarom ze samen zijn. „Het zijn de omstandigheden die het moeilijk maken, niet de liefde tussen ons."

Ze weet niet hoeveel jaar Frans nog heeft. Misschien nog één, misschien nog veel meer. Ze praten open over de toekomst, ook over de mogelijkheid dat zij er ooit een andere partner naast krijgt. „Ik heb altijd het idee gehad dat ik voor twaalf jaar heb getekend. En dat is waaraan ik trouw wil zijn. Dat is een vrije keuze."

Dat ze daarover kunnen praten, betekent veel voor Petra. „Het is heel mooi om die ruimte te hebben en te voelen: ja, hij snapt dat. Het ene sluit het andere niet uit. Ik vind dat een heel grootse vorm van liefde."